

סימון הבקר בישראל ומספורו

ברצוני להציע איחוד כל המספרים הנ"ל למספר יחיד למשך כל חיי הפרה, שלא יפול וישאר חקוק בגופה לכל חייה.

לפי ההצעה:

- א. יהיו בישראל 10 אזורי סימון מ"0 עד 9;
 - ב. בכל איזור יהיו 99 משקים מ"1 עד 99;
 - ג. בכל משק יהיו עד 9999 ראשי בקר.
- שני המספרים הראשונים מתוך הארבעה בסעיף ג' יישמשו במושב לסימון מספר המשק המשפחתי והשניים האחרונים יישמשו לסימון הבקר. בקיבוץ — כל ארבעת המספרים האחרונים (סעיף ג') יהיו את מספר הבהמה. הספרה הרביעית בהצעה (ראה להלן) תשמש כספרת ביקורת לצורך פעולת המחשב. מובא תרשים המתאר את מבנה המספר המוצע.

כולנו מרגישים בעבודה היום-יומית בסרבול ובקשיים הגובעים מהיעדר שיטה אחידה לסימון הבקר בישראל.

בעבר היה נהוג לסמן כל פרה בעדר שבבית קורת החלב באחד או יותר מהמספרים הבאים:

- (1) מספר אזור ממשלתי בעל שמונה ספרות הניתן על-ידי השרותים הוטרינריים והמוחלף במידה ונופל;

- (2) מספר אזור של התאחדות מגדלי בקר, בעל שבע ספרות, המותקן על-ידי מבקר החלב והמוחלף בעת הצורך;

- (3) מספר הפרה בספר העדר — ארבע ספרות — הניתן על-ידי הבוקר;

- (4) מספר הפרה באגודת ההזרעה, 3—4 ספרות, הניתן על-ידי הבוקר או האגודה;

- (5) מספר זיהוי מקומי — כוויה קרה, סימון רגל או סימון צוואר.

מספר אזור ממשלתי ומספר התאחדות מגדלי בקר

מספר ספר העדר ואגודת ההזרעה								
מספר כוויה בגוף הבהמה								
.....								
בקיבוץ -								
במרשב -								
מספר הפרה בספר העדר והאגודה		מספר המשק המשפחתי		מספר הפרה				
מספר המשק המשפחתי		מספר הפרה						
0-9		משק 1-99		ספרת ביקורת		1		
1		2 3		4		5 6 7 8		

לזיהוי מקומי, והשתיים או שלוש האחרונות לאותה מטרה במושב.

לביצוע תכנית זו החילנו לבדוק את האפשרות לסמן בקר בכתובת קעקע בתוך האוזן, כאשר לבהמות בעלות אזניים שחורות הכתובת היא בצבע לבן ולבהמות בעלות אזניים לבנות — בצבע שחור. לפי המוצע יקבל המשק את מספר האיזור, מספר המשק וספרת הביקורת מהמרכז. את שאר המספרים (ארבע הספרות האחרונות)

המספר היחיד המוצע בזאת ישרת את כל הגורמים המעוניינים וילווה את הפרה במשך כל חייה.

שמונה הספרות ימלאו את תפקידי המספר הממשלתי ומספר התאחדות מגדלי בקר. ארבע הספרות האחרונות וספרת הביקורת יישמשו את מכוני ההזרעה ואת ספר העדר בתכנית המחשב. שלוש או ארבע הספרות האחרונות — תלוי בגודל העדר בקיבוץ — יישמשו כמספר כוויה

לכל צרכי מספור הבקר; עבור ספר העדר, אגודת ההזרעה, החקלאית והשרותים הוטרינריים. לשם כך יש צורך לבצע ניסויים במספור אוזני עגלות באמצעות כתובות קעקע. אנו מתחילים ניסויים אלו בימים הקרובים במטרה ללמוד מהי הדרך הטובה ביותר לביצוע העבודה. יש גם להעביר החלטה בוועדת ספר העדר שתחייב את כל משקי ביקורת החלב לסמן את כל הבקר המזרע והחלב בכוויה קרה.

דן קלי

השירות להזרעה מלאכותית

יקבע המשק בעצמו ויהיה עליו לדווח על כך לשרותים הוטרינריים ולהתאחדות מגדלי בקר כפי שנדרש גם כיום. המספר המקועקע באוזן ינתן לכל עגלה לפני הגיעה לגיל שבוע ומספרי הכוויה, שהם חלק ממספר האוזן, ינתנו בגיל 4–8 חדשים, כאשר הוברר כבר אילו עגלות נשארות במשק. מספרים אלו יהיו חובה לכל פרה שבביקורת החלב, יבטיחו ביקורת חלב מהירה מנה יותר ואף ימנעו קשיים בזיהוי הפרות.

לסיכום: בשיטה המוצעת יהיה לפרה מספר יחיד שאינו מתחלף ואינו נופל. מספר זה יענה

איתור פרות עתודות

הערות לרשימתו של בנימין לב בחוברת מס' 135 של „משק הבקר והחלב“

קבוצות אלו אין להיות פזיז באיתור בנים ובנות למטרות טיפוח.

בנימין כותב: „ניתן להניח כי בעדרים המצטיינים תנובת הפרות היא אחידה למדי“ ומביא סיבות אפשריות להסברת תופעה משוערת זו. למעשה, הנחתו מנוגדת לעובדות. אם נתבונן בדו"חות השנתיים של פרות שסיימו תחלובתן בשנת 1973/4 נמצא, כי סטיית התקן בק"ג חמ"ש ליום כלכלה היתה ± 1168 , ± 1095 ו- ± 986 בקיבוצים החולבים $2 \times$, $3 \times$ ובמושבים, בהתאמה. במרחביה ובשריד, שהיו המשקים המצטיינים בשנה שעברה, היתה סטיית התקן הנ"ל ± 1351 ק"ג.

הסטנדרט לקביעת עתודות הוא קבוע; 2400 ק"ג הפרש למבכירה, 3600 ק"ג בשתי תקופות תחלובה ו-5000 ק"ג בשלוש תקופות תחלובה. לכן לפרה בעדר בעל תנובה גבוהה קל יותר להגיע להפרש זה. לו היינו מקבלים את הצעתו של בנימין ובוחרים את הפרות על פי סטיית התקן, היינו מצמצמים את מספר העתודות בעדרים המצטיינים. אם כן, מדוע היו בכל זאת עתודות מעטות בעדרים המצטיינים, כפי שציין בנימין, ובצדק?

הסטנדרט בעבר קבע, כי האחוז המינימלי של שומן הוא 3.20 וכי אחוז השומן בחלב העתודה

בנימין לב עורר ברשימתו את תשומת הלב לשיטת בחירת העתודות ולתהליך הבחירה עצמו. אני אף מצטרף לברכתו לח' א. אלדן על חידוש הטיפול המסודר בנושא חשוב זה.

בהודמנות זו יש להזכיר כי בעבר נעשתה העבודה במשרד החקלאות בנאמנות רבה על-ידי הגב' רגינה צולר ז"ל. לאחר פרישתה לגמלאות לפני כ-4 שנים, ועם יציאתי ללימודים, התנדבו בחורים טובים, וביניהם בנימין עצמו, לעסוק בנושא העתודות; אך כדברי בנימין: „חסר טיפול מסודר בנושא“.

איני חושב שעצתו של בנימין לרפתנים להוריד לגורמים שונים על פרה שלדעתם עשויה להיות עתודה — היא יעילה. אם הרפתן שולח את כרטיסי ביקורת החלב לה.מ.ב. באופן מסודר — סיכום התנובות של כל פרה מצטיינת בעדרה מגיע לידי אריה אלדן ולידי אגודות ההזרעה לפני שהרפתן מקבל את דף ספר העדר מה.מ.ב. המשקים מקבלים מהאגודות, ולרוב בזמן, גם הוראות בזרמת איזה פר להזריע את הפרות המצטיינות ביותר. רק לגבי מבכירות ולגבי פרות שהגדילו את תנובתן במידה ניכרת לאחר ההמלטה, בהשוואה לשנה הקודמת, המידע נמצא אצל הרפתן בלבד. שומה עליו לדאוג להזרעתן בזרמת פרים מהקו הראשון; אולם לגבי שתי